

A Magyar Nemzeti Bank Környezetvédelmi Nyilatkozata

2017

Tartalom

1. Bevezetés
2. A Magyar Nemzeti Bank tevékenysége
3. A Magyar Nemzeti Bank érintett épületei
4. Környezeti Politika
5. Környezetirányítási rendszerünk bemutatása
6. Az MNB működésének környezeti hatásai
7. Környezeti teljesítményünk összefoglaló bemutatása
8. Környezetvédelmi Stratégia
9. Kommunikáció
10. Környezetvédelmi vállalások
11. Hitelesítési záradék

Intézményi adatok

Intézmény neve: Magyar Nemzeti Bank

Intézmény székhelye: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.

Létszám (2016.12.31 záró): 1384 fő

Alapítás dátuma: 1924

Tevékenység: jegybank

Érintett telephelyek: Szabadság téri épület 1054 Budapest, Szabadság tér 9.;

Logisztikai Központ 1239 Budapest Európa utca 1.;

Krisztina körúti telephely 1013 Budapest, Krisztina krt. 39.

Kapcsolattartó: Fekete Gábor

Telefon: +36 1 1428 2600/1584

Fax: +36 1 429 8000

E-mail: feketeg@mnbb.hu

1. Bevezetés

A Magyar Nemzeti Bank törvényi felhatalmazása alapján az ország jegybankjaként kiemelt helyet képvisel a hazai pénzügyi piacon, és az állami intézményrendszeren belül is. Az MNB stabilitási mandátuma, felelőssége a társadalmi jólét egyik alappilléret jelent. Tevékenysége makrogazdasági szempontból meghatározó jelentőségű, de e mellett érzékelhető hatása van a mikrokörnyezetre, és végső soron a magyar lakosság egészségének életére is. Mindezek alapján az MNB „külső érintetti köre” rendkívül széles és lényegében lefedi a magyar társadalom egészét, ezért a jegybank a jövőben e kiemelt szerepének megfelelő felelősségtejes és hangsúlyos szerepet kíván betölteni társadalmi szerepvállalásai során.

A fenntarthatóságra irányuló, természeti és épített környezettel szembeni általános intézményi felelősség mellett az MNB meghatározó állami intézményként példaértékű és élenjáró gyakorlatot kialakítására törekszik a környezetvédelem terén.

A Magyar Nemzeti Bank 2014-ben elfogadott, „Tudás és Érték” címet viselő társadalmi felelősségvállalási stratégiájának középpontjában az MNB alapvető feladataihoz illeszkedő, szakmai jellegű támogatások nyújtása, valamint olyan programokhoz kötődő szerepvállalás áll, amelyek össztársadalmi célok megvalósulását segítik elő, így az oktatás, a tudományos tevékenység, a pénzügyi ismeretterjesztés, a kultúra és a karitatív célú adományozás széles palettáját ölelik fel. A jegybank társadalmi felelősségvállalási (CSR) programját a közpénzzel való tudatos gazdálkodás mentén alakította ki.

A társadalmi felelősségvállalási stratégia irányvonala mentén áttekintésre került a jegybank környezetvédelmi tevékenysége. Helyzetfelmérést végeztünk, amely alapján meghatároztuk a Magyar Nemzeti Bank környezetvédelmi stratégiájának fókuszterületeit. A környezeti hatások értékelése és elemzése alapján a stratégia fő irányvonala az MNB épületei-, valamint a készpénzellátási lánc környezeti központú fejlesztését érinti. Jó alapnak tekintjük a 2011-ben bevezetett és azóta folyamatosan fenntartott és továbbfejlesztett Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszert, amelynek alapjául az Európai Parlament és a Tanács 1221/2001/EK rendeletében szabályozott un. EMAS (Eco- Management, and Audit Scheme) szolgál. Ezt a környezetközpontú irányítási rendszert a jövőben is fenn kívánjuk tartani annak érdekében, hogy a Környezeti Politikában meghatározott célkitűzéseink megvalósuljanak, ezáltal pedig az MNB környezeti teljesítménye folyamatosan javuljon.

A környezettudatos működést előmozdító jövőbeni kezdeményezéseink során is azt az alapelvet követjük, hogy az MNB-ben a „jó gazda” gondosságával, a közpénzek hatékony felhasználását szem előtt tartva szülessenek döntéseink. Ehhez az alapelvhez ragaszkodtunk az MNB Környezeti Politikájának megalkotásakor és a környezetvédelmi programunk kialakítása során is.

A Magyar Nemzeti Bank vezetése elkötelezettsége töretlen a környezettudatos működés megvalósításában.

Dr. Matolcsy György

2. A Magyar Nemzeti Bank tevékenysége

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB, jegybank) speciális részvénytársasági formában működő jogi személy, tevékenységét az MNB tv.-ben meghatározott körben végzi. A Magyar Nemzeti Bank nemcsak a Központi Bankok Európai Rendszerének, hanem 2013. október 1-jétől a Pénzügyi Felügyeleték Európai Rendszerének is tagja. Az MNB ez utóbbi tagságára tekintettel ellátja az Európai Bankhatóság, az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatói nyugdíj-hatóság, az Európai Értékpapír-piaci Hatóság és az Európai Rendszerkockázati Testület hatásköréből eredő feladatokat.

Az MNB elsődleges céljairól, alapvető feladatairól, intézményi, működési, személyi és pénzügyi függetlenségéről, működéséről rendelkező MNB tv. — az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkével összhangban — deklarálja, hogy az MNB elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása. A jegybank e cél veszélyeztetése nélkül támogatja a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának fenntartását, ellenálló képességének növelését, a gazdasági növekedéshez való fenntartható hozzájárulásának biztosítását és a rendelkezésére álló eszközökkel a kormány gazdaságpolitikáját.

Az MNB tv. — az Európai Unió működéséről szóló szerződés 130. cikkével összhangban — a jegybank függetlenségét is rögzíti. A jegybanki függetlenség alapján az MNB, valamint szerveinek tagjai az MNB tv.-ben foglalt feladataik végrehajtása és kötelességeik teljesítése során függetlenek, nem kérhetnek és nem fogadhatnak el utasításokat a kormánytól, az Európai Központi Bank és a Pénzügyi Felügyeletek Európai Rendszeréből eredő tagság kivételével az Európai Unió intézményeitől, szerveitől és hivatalaitól, a tagállamok kormányaitól vagy bármilyen más szervezettől, illetve politikai párttól. A kormány vagy bármilyen más szervezet köteles tiszteletben tartani ezt az elvet, és nem kísérelheti meg az MNB, valamint szervei tagjainak befolyásolását feladataik ellátása során.

Az MNB alapvető feladatai a következők:

- meghatározza és megvalósítja a monetáris politikát;
- kizárólagos jogosultként törvényes fizetőeszköznek minősülő bankjegyet és érmét bocsát ki, ideértve az emlékbankjegyet és emlékérmét is;
- kizárólagos jogosultként a magyar gazdaság külső stabilitásának megőrzése érdekében hivatalos deviza- és aranytartalékot képez és kezeli azt;
- kizárólagos jogosultként a devizatartalék kezelésével és az árfolyampolitika végrehajtásával kapcsolatban devizaműveleteket végez;
- kizárólagos jogosultként felvigyázza a fizetési és elszámolási, valamint értékpapír-elszámolási rendszereket, ennek keretében felvigyázza a rendszer, valamint a központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet tevékenységét e rendszerek biztonságos és hatékony működése, továbbá a pénzforgalom zavartalan lebonyolítása érdekében, továbbá az MNB tv.-ben meghatározott jogkörében részt vesz e rendszerek kialakításában;
- a feladatai ellátásához és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez fűzött, a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányáról szóló (4.) Jegyzőkönyv 5. cikkében meghatározott, az Európai Központi Bankkal szemben fennálló statisztikai adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséhez szükséges statisztikai információkat gyűjt és hoz nyilvánosságra;
- kialakítja a pénzügyi közvetítőrendszer ellenálló képességének növelését, valamint a pénzügyi közvetítőrendszernek a gazdasági növekedéshez való fenntartható hozzájárulásának biztosítását célzó makroprudenciális politikát, ennek érdekében az MNB-ben meghatározott keretek között feltárja a pénzügyi közvetítőrendszer egészét fenyegető üzleti és gazdasági kockázatokat, elősegíti a rendszerszintű kockázatok kialakulásának megelőzését, valamint a már kialakult rendszerszintű kockázatok csökkentését vagy megszüntetését, továbbá hitelpiaci zavar esetén a hitelezés ösztönzésével, a túlzott hitelkiáramlás esetén annak visszafogásával járul hozzá a közvetítőrendszer gazdaságfinanszírozó funkciójának kiegyensúlyozott megvalósulásához.

Az MNB alapvető feladatain túli feladatai a következők:

- szanálási hatóságként jár el;
- kizárólagosan ellátja a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét

- a) a pénzügyi közvetítőrendszer zavartalan, átlátható és hatékony működésének biztosítása,
- b) a pénzügyi közvetítőrendszer részét képező személyek és szervezetek prudens működésének elősegítése, a tulajdonosok gondos joggyakorlásának felügyelete,
- c) az egyes pénzügyi szervezeteket, illetve a pénzügyi szervezetek egyes szektorait fenyegető, nem kívánatos üzleti és gazdasági kockázatok feltárása, a már kialakult egyedi vagy szektoriális kockázatok csökkentése vagy megszüntetése, illetve az egyes pénzügyi szervezetek prudens működésének biztosítása érdekében megelőző intézkedések alkalmazása,
- d) a pénzügyi szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat igénybevevők érdekeinek védelme, a pénzügyi közvetítőrendszerrel szembeni közbizalom erősítése

céljából;

- ellátja a fogyasztó és a pénzügyi közvetítőrendszer szervezetei között létrejött – szolgáltatás igénybevételére vonatkozó – jogviszony létrejöttével és teljesítésével kapcsolatos vitás ügy bírósági eljáráson kívüli rendezését a Pénzügyi Békéltető Testület útján.

Az MNB számára ezeken túl törvény, valamint a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletéhez kapcsolódóan törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály állapíthat meg feladatot, amelynek összhangban kell állnia az MNB-nek az MNB tv.-ben meghatározott alapvető feladataival és felelősségével.

A MAGYAR NEMZETI BANK RÖVID TÖRTÉNETE

Az első világháborút követően, a Monarchia felbomlása után az Osztrák–Magyar Bank funkcióit 1921-től a későbbi jegybank elődje, a Magyar Királyi Állami Jegyintézet vette át. A jegyintézet közhivatalként, a pénzügyminisztérium főfelügyelete alatt működött, elsődleges feladata a bankjegykibocsátás és a költségvetés finanszírozása volt. Első elnökéül Popovics Sándort nevezték ki. A békeszerződés értelmében a budapesti főintézeten kívül 16 fiók maradt az ország területén, és a banképületeket szintén átvették.

A Magyar Nemzeti Bank 1924. május 24-én, az Akadémia dísztermében tartott közgyűlésen, részvénytársasági formában kezdte meg tevékenységét Popovics Sándor vezetésével. A központi bank alapszabálya a klasszikus hagyományokra épült, mintául az Osztrák-Magyar Bank dokumentuma szolgált. A törvény kimondta, hogy a bank a pénzforgalom szabályozásáért, az ország fizetőképességének fenntartásáért, valamint a hazai pénzértékállóságáért felel. Függetlenségét a kor elvárásainak megfelelően biztosították, az állam nem vehetett fel hitelt a banktól.

Az 1944-ben a német megszállás az MNB működésére is rányomta bélyegét. A háború előrehaladtával az MNB tisztviselői Spital am Pyhrnbe, egy osztrák településre menekítették a bank és a magyar állam vagyonát: 600 ládányi, 33 tonna aranykészletet, bankjegyeket, valamint iratokat. Az akkori jegybanki vezetők és tisztviselők bátor fellépésének és némi szerencsének is köszönhetően – a cseh vagy francia államvagyon sorsával ellentétben – a magyar aranykészlet nem esett a hadviselés áldozatául, és 1946 augusztusában hiánytalanul érkezett vissza Magyarországra.

EGYSZINTŰ BANKRENDSZER

1948–49-ben a szovjet típusú tervgazdálkodás bevezetésével a magyar bankrendszer egyszintűvé vált. A jegybank addig magánkézben lévő részvényeit „államosították”. A Magyar Nemzeti Bank lett – a jegybanki funkciók betöltése mellett – gyakorlatilag az egyetlen kereskedelmi bank. Vezette a gazdálkodó szervezetek, tanácsok s más intézmények számláit, hitelt nyújtott nekik, gyűjtötte betéteiket, változatlanul érvényesítette az állami devizamonopóliumot. A megnövekedett feladatok nemcsak a létszám növelését, hanem a hálózat bővítését is szükségessé tették.

KÉTSZINTŰ BANKRENDSZER

Az 1987. január 1-jével elkezdődött bankreform keretében az MNB-ből kivált részlegekből alakuló kereskedelmi bankokhoz kerültek a fiókok, a megyei igazgatóságok számlavezető részlegei és a jegybank korábbi pest megyei igazgatósága. A kétszintű bankrendszer visszaállításával vált lehetővé az, elsődlegesen a monetáris politikáért felelős jegybank kialakítása. Az 1991-es jegybanktörvény elfogadása, majd az 1994-es és 1996-os módosítása megteremtette a kor követelményeinek megfelelő független jegybanki működés feltételeit.

MODERN JEGYBANK

A 2001-ben hatályba lépett, a bank elsődleges céljairól, alapvető feladatairól, intézményi, szervezeti, személyi, pénzügyi függetlenségéről, működéséről rendelkező törvény, jelentős változásokat hozott a bank életében és tevékenységének fő hangsúlyaiiban. Az Európai Közösségek Létrehozó Szerződés 105. cikkével összhangban deklarálta, hogy az MNB elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása. A jegybank csupán e cél veszélyeztetése nélkül támogatja – a rendelkezésre álló monetáris eszközökkel – a kormány gazdaságpolitikájának megvalósulását.

Az árstabilitás elérése és fenntartása érdekében az MNB jelenlegi, legfontosabb célja az inflációs cél elérése és szinten tartása.

3. A Magyar Nemzeti Bank érintett épületei

Az MNB tevékenységét több telephelyen végzi, a környezetvédelmi menedzsmentrendszer hatálya alá az a három épület került (MNB Szabadság téri székházi épülete, az MNB Logisztikai központ és a Krisztina körúti telephely), amelyek a munkavállalói létszám, vagy a végzett tevékenység alapján környezetvédelmi szempontból releváns. Az V. kerületben található Székházi épületben alapvetően irodai jellegű tevékenység zajlik. Az MNB 2008-ban vette birtokba a zöldmezős beruházásként megvalósult Logisztikai központját, ahová a készpénzlogisztikai tevékenység költözött. A készpénzlogisztikai tevékenységet magasszintű automatizáltság jellemzi, ebből adódóan a munkatársak tevékenysége környezeti szempontból az üzemi területeken is inkább irodai jellegű. 2013. október 1-vel az MNB szervezetébe integrálódott a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete, a felügyeleti tevékenységet az MNB a Krisztina körúti telephelyen látja el.

SZABADSÁG TÉRI SZÉKHÁZ

A XIX. század végén egyetlen hatalmas épületkolosszus állt a Szabadság tér helyén, mégpedig a II. József idején Isidore Marcello Canevale tervei szerint 1786-ban épült Újépület (Neugebäude). Az épület a porosz-francia háború idején hadifoglyok börtöne volt, később kaszárnya lett, majd az 1848–49-es szabadságharc bukása után a magyar hazafiak börtöne és kivégzőhelye lett.

A kiegyezés után az Újépületet először nyomdává, majd árvaházzá akarták átalakítani, de végül 1897-ben lebontották. Az épület helyét 28 parcellára osztva bocsátották áruba. A vevők között volt a budapesti székházzal még nem rendelkező Osztrák–Magyar Bank és a Magyar Királyi Posta-takarékpénztár is. Az Osztrák–Magyar Bank budapesti főintézetének József nádor téren álló – később lebontott – székháza jegybanképületnek nem volt alkalmas, ezért új székház építéséről határoztak. Az építkezéshez kiváló helynek bizonyult a már belvárosnak számító, de még beépítetlen Szabadság tér. Az Osztrák–Magyar Bank 1900 nyarán írta ki pályázatát budapesti főintézetének tervezésére, amelyet Alpár Ignác nyert meg. Az építkezés 1902 tavaszán kezdődött és három év múlva, 1905 tavaszán fejeződött be. Monumentális palotahomlokzatú épület készült el, 12 méter magas, másfél méter átmérőjű, két szintet átfogó oszlopokkal. Az épület 1976 óta műemlékvédelem alatt áll, ami a további fejlesztési lehetőségeket jelentősen behatárolja, a korszerűsítési törekvéseket korlátozhatja.

LOGISZTIKAI KÖZPONT

A XXIII. kerületi BILK (Budapesti Intermodális Logisztikai Központ) ipari telepen belül található Logisztikai központ fő funkciója a készpénzlogisztikai tevékenységre koncentrálódik (pénztárolás, pénzfeldolgozás és disztribúció). Az MNB leányvállalata, a Magyar Pénzverő Zrt. székhelye is ezen a területen belül, a Logisztikai központban található, tevékenységét itt végzi.

A Logisztikai Központ egy 5,6 ha-os területen helyezkedik el, a nettó 14.021m²-es területű épületegyüttest 10 000 m²-t meghaladó zöld parkosított terület veszi körül, amelyen telepítésre került, több mint 150 oszlopos juhar. Az épület egy része irodaházként funkcionál, amelyben az irodahelyiségek, tárgyalók, teakonyhák, közlekedők és vizesblokkok két szinten, 1.850 m² alapterületen kerültek kialakításra, szervesen kapcsolódva a technológiai folyamatokat ellátó területekhez.

A zöldmezős beruházással megszűntek a pénzkészletek és a pénzfeldolgozási tevékenység belvárosi elhelyezkedéséből adódó hátrányok, a közlekedési, megközelíthetőségi szempontok kedvezőbbé váltak, amely igaz az euro pénzcserével bekövetkező logisztikai kihívásokra is.

A Logisztikai központ jelenlegi beépítettsége, adottságai, illetve kialakítása nagyobb mozgásteret biztosít környezetvédelmi célú fejlesztések megvalósítására.

KRISZTINA KÖRÚTI TELEPHELY

A Krisztina Plaza irodaház Budapest I. ker. Krisztina krt. 39. sz. alatti 3 600 m² területű, közvetlenül a Vörösmarty téri szemből szembe fekvő ingatlanon épült fel, az ingatlan átadására 2001-ben került sor, amelyet a Bank jelenleg is bérleti konstrukcióban használ.

A közel 20 000 m² bruttó területű épület 7 emeletén irodahelyiségek kerültek kialakításra, a földszinten irodai és szerviz területek mellett egy étterem, illetve kereskedelmi egységek helyezkednek el.

Az épület önálló épületrészében, az ún. „déli blokkban” 6 086 m² területen kerültek kialakításra az irodák, az egyes főosztályok és szakmai, illetve funkcionális területek elhelyezése az objektumon belül.

Az épület modern klímarendszerrel ellátott, az MNB által használt épületrész hűtési és fűtési rendszere az irodaház többi részétől függetlenül működtethető. Az irodahelyiségekben az előírásoknak megfelelő, a nagyobb, ún. egylégtérű irodákban az előírásokat meghaladó fényerejű a megvilágítási szint. Valamennyi iroda- és funkcionális helyiség természetes fényvel rendelkezik.

4. Környezeti Politika

A Magyar Nemzeti Bank Környezeti Politikája 2017-2019

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban MNB) a társadalmi felelősségvállalási stratégiájában kinyilvánította a környezet iránt érzett felelősségét is. E felelősségtől vezérelve alkotta meg a Bank a Környezeti Politikát és egyben elkötelezi magát a környezeti teljesítmény folyamatos javítása mellett.

A környezeti teljesítmény javítása érdekében az MNB Környezetközpontú Irányítási Rendszert működtet, melynek alapjául az Európai Parlament és a Tanács 1221/2009/EK rendelete (az EMAS rendelet, Eco-Management and Audit Scheme) szolgál. Az MNB gondoskodik a rendszer hatékony működéséről, fejlesztéséről.

Alapelvek

- A Bank korszerű, nemzetközi szinten is elismert környezetvédelmi gyakorlatot folytat, különböző nemzetközi környezetvédelmi tanúsítványok megszerzésén és folyamatos megújításán keresztül a szervezeti kereteken túlmutató, az intézményi példamutatást reprezentáló programokat működtet, melyek egyúttal az MNB társadalmi presztízsét is emelik.
- A környezeti politika megvalósítása során az MNB cselekvéseit alapvetően a közpénzekkel való gazdálkodás felelőssége, mint társadalmi elvárás határozza meg, az elért eredmények fontos szerepet játszanak az érintettek felé történő példamutatásban.
- Az MNB teljes mértékben eleget tesz a környezetvédelmi jogszabályi kötelezettségeinek, lehetőségeihez mérten, azokon túlmutató célokat tűz ki.
- Az MNB arra törekszik, hogy a működésével összefüggő környezeti terhelés a lehető legkisebb mértékű legyen.
- Az MNB fontosnak tartja a környezettudatos működés folyamatos fejlesztését és az új lehetőségek feltárására, alkalmazására törekszik.
- Az MNB ösztönzi munkatársai környezettudatosságát, környezeti felelősségvállalását és különös figyelmet szentel a munkába járás környezetbarát formáinak ösztönzésére.

Környezeti hatások értékelése

Környezeti célok, célkitűzések meghatározásának és értékelésének kereteit az EMAS rendelet alapján kialakított Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési rendszer (KÖVHIR) adja. Ebben a keretrendszerben azonosításra és értékelésre kerülnek a Bank működésének releváns környezeti tényezői.

Környezetvédelmi tevékenység fókuszterületei

Az MNB fő környezetvédelmi stratégiai irányvonala az alábbi területeket érinti:

- Az MNB törvényben rögzített feladatai ellátásához szükséges épületek környezettudatos fejlesztése.
- A magyarországi készpénzellátási lánc környezeti teljesítményének javítása.

Környezeti célkitűzés

Az MNB működéshez kapcsolódó környezeti tényezők és környezeti hatások értékelése alapján kerültek meghatározásra a környezeti teljesítmény javításának fő elemei:

1. Energiahatékonyság növelése (energiafogyasztás csökkentése, megújuló energia alkalmazása), energiataudosság fejlesztése (szemléletformálás).
2. Levegő, mint környezeti elem védelmének növelése (a zaj, por, CO₂ terhelés csökkentése).
3. A víz, mint alapvető létfontosságú környezeti elem védelme (víztakarékos berendezések alkalmazása).
4. Korszerű hulladékgazdálkodás megvalósítása, fejlesztése (irodai hulladék mennyiségének csökkentése, hulladékszállítás költségeinek csökkentése).
5. Munkatársak közlekedési módjában a környezetbarát formák ösztönzése.

Szemléletformálás

A Környezeti Politika az MNB minden munkavállalója számára iránymutató. Az MNB felső vezetése minden munkavállalótól elvárja, hogy a környezeti politika megvalósításában és környezeti célkitűzések elérésében aktívan közreműködjön. A munkavállalók környezettudatos szemléletének és a környezet iránti felelősségérzetének formálását, fejlesztését az MNB biztosítja.

Partnerek és beszállítók

Az MNB mellett partnerei számára is igyekszik fontossá tenni a környezetvédelem ügyét. Az MNB számára fontos, hogy telephelyein munkát végző szerződéses partnerek is elkötelezettek legyenek a környezetvédelem ügye iránt és hogy tevékenységüket a környezetvédelmi jogszabályok teljes körű betartásával, az MNB belső szabályainak és elvárásainak megfelelően végezzék. Az MNB a beszerzési eljárásai során a környezettudatos szempontok érvényesítésére törekszik.

Kommunikáció, transzparencia

A Környezeti Politikát a Magyar Nemzeti Bank elnöke hagyja jóvá. A Központi beszerzési és üzemeltetési igazgatóság gondoskodik arról, hogy az nyilvános, bárki számára hozzáférhető és naprakész legyen.

Az MNB a szervezet környezeti teljesítményét hitelesített „Környezetvédelmi Nyilatkozat” formájában hozza nyilvánosságra, amelyet internet honlapján hozzáférhetővé tesz.

dr. Matolcsy György

5. Környezetirányítási rendszerünk bemutatása

Az MNB a korábbi években számos környezettudatos beruházást valósított meg, illetve olyan kezdeményezéseket indított, amelyek kézzel fogható eredményeket hoztak a szervezet környezeti teljesítményében.

Környezeti teljesítményünk fenntartása, illetve további fejlesztése érdekében 2011-ben az EMAS környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszer követelményeit alapul véve vezettük be környezetirányítási rendszerünket. Megszereztük és évente megújítottuk EMAS tanúsítványunkat.

A környezetvédelmi vezetési rendszerünket úgy alakítottuk ki, hogy a jelentős hatást okozó környezeti tényezőket folyamatosan ellenőrzés alatt tartjuk, mutatószámok alkalmazásával a környezeti teljesítményünk megcélzott és évről-évre történő javítását megvalósítsuk, az ezzel kapcsolatos céljainkat és elért eredményeinket független auditor hitelesítését követően nyilvánossá tegyük.

Környezetirányítási rendszerünk második hároméves ciklusa 2016-ban ért véget, az EMAS tanúsítványt ebben a ciklusban újabb épületre, a Krisztina körüli telephelyre is megszereztük és tanúsítványainkat minden évben megújítottuk. Az elért eredményeink arra ösztönöznek bennünket, hogy a rendszert továbbra is tartjuk fenn, és fokozatosan terjesszük ki a releváns leányvállalatainkra (Pénzjegynyomda, DIPA). A Pénzjegynyomda Zrt. és a Diósgyőri Papírgyár Zrt. 2017-ben vezeti be az MNB-nél működő rendszert és tervezi az EMAS tanúsítvány megszerzését.

Az MNB Környezeti Politikája fémjelzi az MNB vezetésének a környezettudatosság iránti elkötelezettségét, a fenntartható fejlődés elvével való azonosulását.

Az Etikai Kódex normái kiterjednek a munkavállalókra vonatkozó alapvető környezetvédelmi követelményekre, konkrét munkáltatói elvárások fogalmazódnak meg benne. A Magyar Nemzeti Bank környezetvédelmi szabályzatában kerül rögzítésre a környezetvédelmi vezetési rendszer leírása, „kézikönyv” szintű szabályozása és az olyan részletszabályozások, mint az Adatgyűjtési és mutatószám alrendszer, a Nyilvántartási alrendszer, a Belső környezetvédelmi ellenőrzési alrendszer, valamint a Hitelesítési eljárás, nyilvántartásba vételi alrendszer. A környezetvédelmi vezetési rendszer működtetésében, fenntartásában felelősséggel bíró munkavállalók munkaköri leírásai kiegészültek a kapcsolódó feladatokkal.

Környezetvédelmi nyilatkozat, mely évente megújításra kerül, összefoglalja és bemutatja környezeti teljesítményünk javítására vonatkozó céljainkat és elért eredményeinket.

6. Az MNB működésének környezeti hatásai

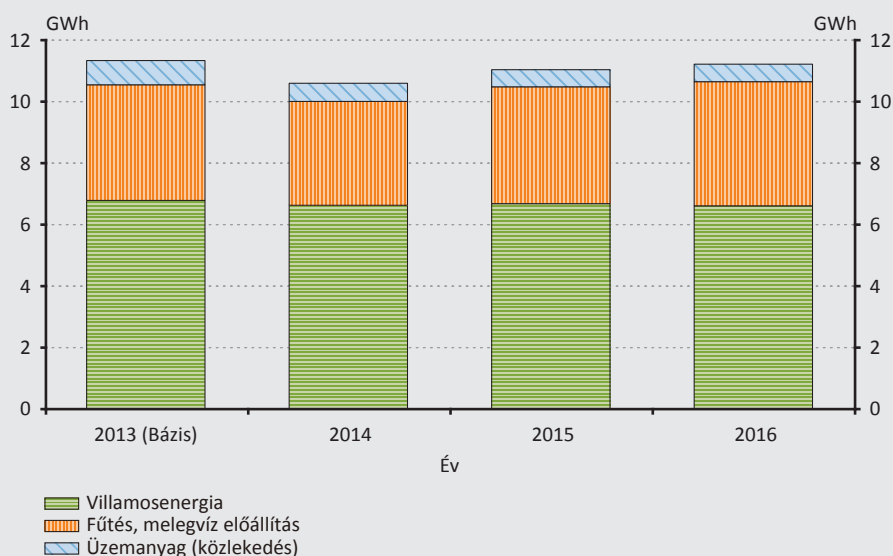
Az MNB a környezeti hatások felmérésére az Európai Unióban alkalmazott, úgynevezett „ökotérképezés” módszerét választotta. A módszer segítségével könnyen és közérthető módon, térképek készítésével azonosítottuk a működéshez kapcsolódó közvetlen és közvetett környezeti tényezőket, azok környezeti hatásait, valamint a jó és a kevésbé jó gyakorlatokat egyaránt. A térképezés során semmi sem marad feltáratlanul, pontos képet kapunk tevékenységeink környezeti hatásairól. Az ökotérképek elkészítését követően, az azonosított környezeti tényezőket a meghatározott értékelési szempont szerint súlyozásos pontozással értékeltük. A pontozás végeredményeképpen állt elő az a prioritási sorrend, amely alapján meghatároztuk a jelentős környezeti tényezőket. Az ökotérképek teljeskörű felülvizsgálatát elvégeztük és arra a megállapításra jutottunk, hogy az MNB tevékenységéhez kapcsolódó jelentős környezeti tényezőknek, illetve területeknek továbbra is az **energiafelhasználás, levegőszennyezés, a víz- és a hulladékgazdálkodás** tekinthetők. E négy kiemelt terület mellett azonosítottunk az MNB szempontjából kevésbé fajsúlyos tényezőket is (pl. anyagfelhasználás, biodiverzitás, stb.), amelyek alakulását a környezeti teljesítményünk javításának folyamatában mindenképp figyelemmel kísérjük.

6.1. ENERGIA

Magyarországon az összes energiafelhasználás 39-42%-át az épületek emésztik fel, az MNB-ben azonban ennél jóval nagyobb az arány, hiszen az épületeinkben zajló tevékenységhez kapcsolódik az összes energiafelhasználás 90-95%-a. Az MNB teljes energiafelhasználása az elmúlt három évben 2,6 %-kal csökkent, energiacsökkentésre irányuló erőfeszítéseinket rontotta az egyre szélsőségesebbé váló időjáráshoz kapcsolódó többletenergia igény. Az alábbi ábrán jól látható, hogy a fűtési célú energiafelhasználás a bázishoz képest növekedett.

1. ábra
Az MNB teljes energia-fogyasztásának alakulása 2014-2016 között

(Székház; Logisztikai központ és Krisztina körüli telephely)

I. Villamosenergia-fogyasztás

A teljes energiafelhasználáson belül legnagyobb arányt - az irodai működés mellett a kézpénzlogisztikai tevékenység magasfokú automatizáltsága miatt is - a villamosenergia-fogyasztás képviseli, az elmúlt három évben leginkább erre a területre koncentráltunk. A villamos energia-fogyasztás ebben az időszakban 2,5 %-kal csökkent, ami jó eredménynek számít annak figyelembe vételével, hogy a telephelyek létszáma a többletfeleladatokhoz kapcsolódóan 30%-ot meghaladó mértékben növekedett. A megtakarítás mögötti intézkedések magukban foglaltak működésracionálizálást, világításkorszerűsítést (energiatakarékos fényforrások alkalmazását), a biztonsági világítás átalakítását, és egyéb intézkedéseket is.

II. A fűtéshez és a melegvíz-előállításához szükséges energiafelhasználás alakulása

A fűtéshez és a melegvíz-előállításához szükséges energiafelhasználás a 2013. évi bázishoz képest 3,8 %-kal növekedett. A növekedés mögött az évek óta tapasztalható, egyre szélsőségesebb időjárás húzódik meg. A fűtési rendszerek üzemeltetési időszaka meghosszabbodott (a korábbi időszakokhoz képest korábban el kell indítani a rendszereket és leállításuk később lehetséges). Fontos megjegyezni, hogy a szélsőséges időjárás nemcsak a fűtési célú energia alakulását befolyásolja kedvezőtlenül, hanem a fűtési rendszer működtetéséhez szükséges villamosenergia-felhasználást, továbbá a vízfelhasználást is. A fűtéshez és melegvíz előállításához szükséges energia a teljes energiaszükséglet mintegy 30 %-át teszi ki.

III. Közlekedéshez kapcsolódó energia-felhasználás alakulása

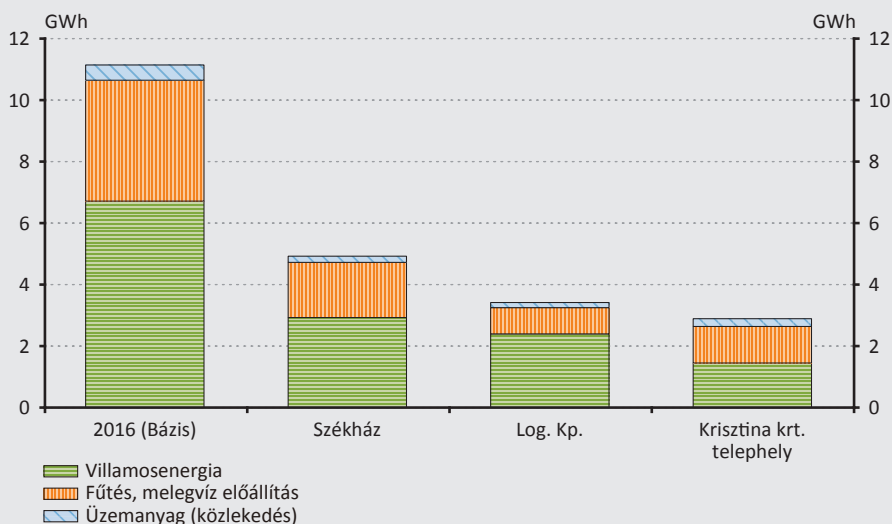
Az energiafelhasználás legkisebb hányadát (4 %) a gépjárműflotta üzemanyag felhasználása adja. Az elmúlt három évben az üzemanyag felhasználás 35 %-kal csökkent, az üzemeltetett gépjárművek csökkenése miatt. A személygépkocsik átlagfogyasztásában kismértékű növekedés volt jellemző, amiatt, hogy a gépjárműparkon belül a nagyobb teljesítményű gépjárművek arányában növekedés történt. Az elmúlt időszakban folyamatosan figyelemmel kísértük az e-mobilitás fejlődését. A magyarországi kormányzati törekvésekkel összhangban a gépjárműflotta cseréje során tisztán elektromos gépjárműveket is beszerzésre kerülnek.

Az MNB 2016. évi teljes energiafelhasználása 11,2 GWh volt, ezt tekintjük bázisnak a harmadik, 2017-2019. közötti EMAS ciklusban az energiafelhasználás alakulásának vizsgálata során. Az Energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény komoly követelményeket támaszt az MNB számára is. A nagyvállalatoknak (a jogszabály az MNB-t is ilyen gazdálkodó szervezetnek tekinti) 2017-ben 5 éves energia megtakarítási intézkedési tervet kell készíteniük és a hatóság részére benyújtaniuk, emellett független energetikai szakreferenst kell megbízniuk, aki többek között e terv megvalósítását is nyomon követi és támogatja a nagyvállalatokat az energia hatékonysággal kapcsolatos céljaik megvalósításában.

2. ábra

Az MNB teljes energia-fogyasztása 2016-ban

(Székház, Logisztikai központ, Krisztina körúti telephely)

A Környezeti Politikában meghatározott célkitűzéseinkhez kapcsolódóan a teljes energiafelhasználást tovább kívánjuk csökkenteni, 2017-ben alakítjuk ki energiamegtakarítási intézkedési tervünket annak érdekében, hogy további fogyasztáscsökkenést érjünk el.

6.2. LEVEGŐ

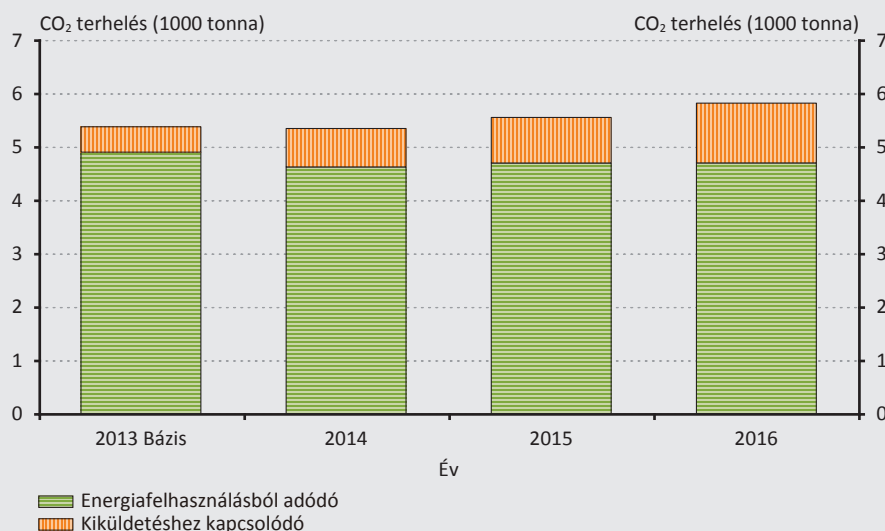
Környezetet terhelő kibocsátásaink

Az MNB közvetlen levegőterhelése meghatározó mértékben az épületek üzemeltetéséhez kapcsolódik, kismértékben a különböző technológiák alkalmazása során keletkező CO₂ terhelésből ered. Az MNB tevékenységéhez kapcsolódóan a különböző utazások (munkába járás; kiküldetések) során is számolni kell kisebb mértékű CO₂ kibocsátással. Az elmúlt években a kiküldetések volumene – a nemzetközi tevékenység intenzívebbé válása miatt – növekedett. Az épületeink működéséhez, illetve a nagyfokú biztonsági követelmények alapján kialakított rendszerek háttérellátását biztosító berendezéseink pontforrásainak (kazánok, brikettáló, diesel aggregátorok) káros anyag kibocsátása azonban elenyésző mértékű.

3. ábra

Az MNB CO₂ kibocsátásának alakulása 2014-2016 között

(Székház, Logisztikai központ, Krisztina körüli telephely)

Munkahelyi levegő

Általános érvényű alapkövetelmény, hogy az MNB működése során betartja a mindenkor hatályos jogszabályokat, így a számára előírt környezetvédelmi normák mellett a munka- és egészségbiztonsági követelményeket is teljesíti. Ennek megfelelően fokozott figyelmet fordítunk a biztonsági követelmények miatt az un. „zárt kialakítású” területeken folyó munkavégzésre, a levegő minőségét ezeken a területeken rendszeresen vizsgáljuk, mérjük.

Közvetett környezeti kibocsátások

Az MNB az elmúlt három évben föltérképezte a készpénzgyártásban érintett leányvállalatainak környezeti kibocsátásait, környezeti hatásait. A vizsgálatok azt mutatták, hogy a Pénzjegynyomda Zrt. és a Diósgyőri Papírgyár Zrt. növelni tudná környezeti teljesítményét, ha minőségirányítási rendszere mellé az EMAS követelmények alapján működő környezeti menedzsmentrendszert vezetne be. A leányvállalatok 2017-ben tervezik megszerezni az EMAS tanúsítványt, környezetvédelmi Nyilatkozataikban szerepelni fognak a jelentős környezeti tényezők, illetve a mutatószámaik kiterjednek majd a környezeti terhelésekre, kibocsátásokra is.

Az MNB a következő három évben tovább kíván lépni a készpénzellátási lánc környezeti hatásainak föltérképezésében és a Készpénzlogisztikai szolgáltatókat, a pénzszállító cégeket fogja megvizsgálni. Ezzel a lépéssel közel kerül ahhoz, hogy a készpénzellátási lánc egészének karbonlábnyoma kiszámítható legyen.

6.3. VÍZGAZDÁLKODÁS

Az elmúlt három évben ezen a területen a fogyasztást folyamatosan nyomon követtük és elemeztük. Felismerve azt, hogy a víz stratégiai fontossága egyre inkább felértékelődik, hiszen szerepe nélkülözhetetlen a mindennapi életünk során, ezért Környezeti Politikánkban prioritásként kezeljük ezt a területet, épületfejlesztési programjaink meghatározása során figyelmet fordítottunk a víztakarékos megoldásokra. Ennek megfelelően épületfelügyeleti rendszerünket olyan programmal egészítettük ki, amely kiugró vízfogyasztási értéket észlelve riasztást ad ki, így egy esetleges csőtörés során a hibaelhárítás korábban megkezdődhet, csökkentve ezzel az esetleges nagy mennyiségű víz elfolyását.

6.4. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Az elmúlt években az MNB tovább fejlesztette hulladékgazdálkodási tevékenységét, épületeiben a szelektív hulladékgyűjtés általános gyakorlattá vált. 2016-ban egységesítettük a hulladékgyűjtő edényeket épületeinkben. Önkéntesek közreműködésével többször hajtottunk végre hulladékkommandót, amelyek során ellenőriztük a szelektív hulladékgyűjtés hatékonyságát. Veszélyes hulladék keletkezését, kezelését az üzemeltető partnereinkkel kialakított új modellekkel optimalizáltuk. Nyilvántartásaink szerint a közel 400 típusból mindössze 5 típusú veszélyes hulladékot azonosítottunk az elmúlt években. A körforgásos gazdasági modellnek megfelelően a briketthulladék biomassza üzembe-, majd a szükséges előkezelést követően erőműbe kerül, ahol „zöld” áram lesz belőle. Így a bankjegybrikett hulladék teljes mértékben újra hasznosításra kerül. Az elért eredményeket figyelembe véve tovább kívánjuk korszerűsíteni hulladékgazdálkodási tevékenységünket, lehetőségeinkhez mérten tovább kívánjuk növelni az újrahasznosítás arányát. Tekintettel arra, hogy a teljes hulladék mennyiségén belül továbbra is magas arányt képvisel a kommunális hulladék, a középtávú stratégiai időhorizonton ennek esetleges csökkentését célozzuk.

7. Környezeti teljesítményünk összefoglaló bemutatása

Az előzőekben részletesen ismertetett jelentős környezeti tényezők mellett fontos megemlítenünk, hogy az elmúlt három évben az egy főre jutó papírfelhasználásunk jelentős mértékben csökkent.

A készpénzlogisztikai folyamatok során használt anyagok esetében a 2010-ben bevezetett intézkedés - mely ösztönzi, hogy a készpénzlogisztikai szolgáltatók a bankjegyeket, kellékanyagok (bankjegycsomagoló tasak; bankjegyköteg fedlap; bankjegycsomag szalag) nélkül, többször felhasználható tároló eszközben (papírdoboz) szállítsák be a Logisztikai Központba – 2013- végéig 50%-ot meghaladó mértékű csökkenést eredményezett, 2013-2016 között sikerült az elért eredményt szinten tartani, ami jelentős eredmény, mert ebben az időszakban a feldolgozásra került bankjegykötegek száma 60 %-kal emelkedett. Fontos kiemelni még azt is, hogy az elmúlt három évben a csomagoló anyag nélküli kötegek feldolgozott bankjegykötegeken belüli aránya 30 %-ról 55%-ra nőtt.

Az MNB a Székházban és a Logisztikai központban is rendelkezik saját kúttal, így a vezetékes ivóvízellátás egy része tehermentessé vált. Ezt környezetvédelmi szempontból elsősorban a Logisztikai központ esetében érdemes kiemelni, ahol a jelentős kiterjedésű parkosított felület fenntartása több ezer m³ locsolóvizet igényel évente.

Környezeti teljesítményünk összefoglaló áttekintését az 1. táblázat tartalmazza.

1. táblázat						
Az MNB környezeti teljesítmény indikátorainak alakulása (Székház és Logisztikai központ)						
	2013 (Bázis)	2014	2015	2016	R (2013)*	R (2016)*
Energia (kWh)						
Villamos energia	6 832 907	6 651 390	6 679 887	6 661 554	9 393,6	5 637,8
Fűtés, melegvíz-előáll. energia	3 854 253	3 435 030	3 778 558	4 001 967	5 298,7	3 386,9
Anyagfelhasználás						
Papír (ív)	4 702 500	4 331 000	6 441 800	3 242 250	6 465	2 744
Csomagolóanyag (kg; pénzföldg.)	2 925	3 770	3 312	3 131	n.e.	n.e.
Hulladék (kg)						
Kommunális hulladék	158 809	156 610	162 914	164 603	218,3	139,3
Szelektív műanyag	5 445	5 459	4 926	4 947	7,5	4,2
Szelektív üveg	1 666	620	432	931	2,3	0,8
Szelektív, megsemmisített papír	34 618	26 785	35 179	30 962	47,6	26,2
IT berend., egyéb elektronikai hull. nem veszélyes egyéb hulladék	3 295	30	535	190	4,5	0,2
Veszélyes hulladék	695	356	732	1 270	1,0	1,1
Összesen	203 833	189 504	204 718	201 633	281,2	170,6
Bankjegybrikett***				159 260		
Kibocsátások						
CO ₂ (teljes kibocsátás, tonna)**	5 179	5 323	5 504	5 799	7,1	4,9
CO ₂ (energiafelhasználás, tonna)	4 762	4 614	4 694	4 711	6,5	4,0
Nitrogén-oxid (kg)	289	309	328	366	0,4	0,3
Szilárd anyag, por (kg)	19,42	16,51	16,50	16,53	0,0	0,0
Kén-dioxid (kg)	0,24	0,19	0,27	0	0,0	0,0
Víz (m³)						
Hálózati vízfogyasztás	15 206	16 927	21 172	20 943	20,9	17,7
Vízfelhasználás saját kútból	7 190	5 379	11 431	6 076	n.e.	n.e.
Biológiai sokféleség						
Zöld terület (m ² ; LOG KP.)	11 000	11 000	11 000	11 000	n.e.	n.e.
Beépítés mértéke (LOG Kp.)	10,6	10,6	10,6	10,6	n.e.	n.e.
Fák száma (db. LOG Kp.)	164	164	164	164	n.e.	n.e.

*R: Az EMAS Rendeletben előírt fajlagos mutató, ennek vetítési alapja az érintett épületekben dolgozók éves statisztikai átlagléttszáma (2016: 1181,59 fő).

** : Energiafelhasználáshoz és utazáshoz kapcsolódó, összes kibocsátás

*** A bankjegybrikettet 2016-tól hulladékként tartjuk nyilván, ami 100%-ban újrahasznosításra kerül

n.e.: a fajlagos mutató nem értelmezhető

8. Környezetvédelmi Stratégia

Felülvizsgáltuk az MNB Környezeti Politikáját és 2016 végén elvégeztük az MNB környezetvédelmi helyzetének átfogó elemzését. Arra a megállapításra jutottunk, hogy az elmúlt három évben nem volt sem olyan külső változás, sem olyan belső, az MNB működését befolyásoló módosulás, ami a Környezetvédelmi Stratégia megváltoztatását indokolta volna, így az MNB által 2014-ben elfogadott stratégia ma is időszerű és helyes. A 2017-2019 közötti időszakra vonatkozó környezetvédelmi stratégiai célkitűzéseink az alábbiak:

1. Az MNB épületeinek környezeti központú fejlesztése, a Székház esetében a „Very Good” minősítési szint megerősítése a BREEAM-In-Use követelményrendszer alapján. Az MNB tulajdonában álló épületekben az energiafelhasználás csökkentését eredményező műszaki fejlesztések megvalósítása.
2. A készpénzellátási lánc további - környezettudatosági szempontú - fejlesztése, a készpénzlogisztikai szolgáltatók környezeti teljesítményének feltérképezése, környezeti teljesítményük fejlesztési lehetőségeinek feltárása.
3. A Magyar Nemzeti Bank Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszerének (KÖVHIR) tovább fejlesztése, a készpénzgyártásban érintett leányvállalatoknál bevezetett rendszerek integrálásának vizsgálatával. A megszerzett EMAS tanúsítványok évenkénti megújítása.

9. Kommunikáció

A Környezeti Politikában megfogalmazott célkitűzéseink konkrét célokká történő lebontásakor végzett elemzéseink során arra a következtetésre jutottunk, hogy egyfelől a munkatársak tudatformálása terén tartalékokkal rendelkezünk, másfelől a célkitűzések eléréséhez kidolgozott programjaink is akkor lehetnek sikeresek, ha a célokat mindenki ismeri és lehetőség szerint azonosul is velük. Erre az alapelvre építjük belső kommunikációnkat, amelynek elsődleges csatornája a belső intranet hálózat.

E Nyilatkozat honlapunkon történő közzétételével biztosítjuk, hogy a környezetvédelemmel kapcsolatos erőfeszítéseinket, céljainkat és a környezeti teljesítményünkben elért eredményeinket minden érdeklődő megismerhesse.

10. Környezetvédelmi vállalások

Az MNB vezetése elkötelezett az általa vezetett intézmény környezeti teljesítményének folyamatos javításában. A Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszerben előállított mutatószámok és eredmények alapján kerülnek megfogalmazásra a célok, illetve kidolgozásra a célok megvalósításához szükséges programok. 2017-2019 közötti időszakra az alábbi vállalásokat tesszük:

- **A Magyar Nemzeti Bank Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszerét (KÖVHIR) fenntartjuk és tartalmi elemeit bővítjük.**
 - Az épületek EMAS tanúsítványait évente megújítjuk.
 - 2017 végéig kidolgozzuk a készpénzlogisztikai szállítók környezeti teljesítményértékelő mérőszám rendszerét.
 - 2017 végéig számszerűsítjük a magyarországi bankjegykiadó automaták üzemeltetéséhez kapcsolódó környezetterhelést.
 - 2018-ban célként tűzzük ki a készpénzellátási lánc egészére vonatkozó a szén-dioxid egyenérték meghatározását.
 - Megvizsgáljuk a készpénzgyártásban érintett leányvállalatok adatait is tartalmazó integrált Környezetvédelmi Nyilatkozat elkészítésének lehetőségét.

- **A MNB Székház és a Logisztikai központ épületeink a BREEAM-In-Use követelményrendszer szerinti „Very Good” minősítési szintjét megerősítjük, a tanúsítványokat évente megújítjuk.**
- **A teljes energiafelhasználásunkat a 2016. évi bázishoz képest 2 %-kal csökkentjük.**
- **A CO₂ kibocsátásunkat a 2016. évi bázishoz képest 2 %-kal csökkentjük.**
- **Környezetvédelmi célkitűzéseink megvalósításában számítunk munkavállalóink elkötelezettségére**
 - Munkavállalói szemléletformáló programot indítunk.
 - Az MNB belső intranet rendszerén folyamatosan publikálunk környezetvédelmi témájú cikkeket.
 - Elkészítjük az MNB környezettudatos irodahasználatának kézikönyvét.
- **Hulladékgazdálkodásunkat tovább fejlesztjük, az újrahasznosítás arányát növeljük.**

11. Hitelesítési záradék

Környezetvédelmi hitelesítő nyilatkozata a hitelesítésről és az érvényesítésről

Ferjancsik Zsombor EMAS környezetvédelmi hitelesítői nyilvántartási szám: HU-V-0003/2014

akkreditált vagy engedélyezett a következő hatáskörben: 64

kijelenti, hogy hitelesítette, hogy a szervezet környezetvédelmi nyilatkozatában szereplő telephelyek

Magyar Nemzeti Bank (Szabadság téri épület, Logisztikai Központ, Krisztina körúti telephely) amelynek a nyilvántartási száma: HU-000023 teljesíti-e a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló, 2009. november 25-i 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet valamennyi előírását.

E nyilatkozat aláírásával igazolom, hogy:

- A hitelesítés és az érvényesítés végrehajtása teljességében megfelel a 1221/2009/EK rendelet előírásainak,
- a hitelesítés és az érvényesítés eredménye megerősíti, hogy semmi nem utal arra, hogy a szervezet ne teljesítené a környezettel kapcsolatos hatályos jogi előírásokat,
- a telephelyek környezetvédelmi nyilatkozatának adatai és információi megbízható, hiteles és helyes képet adnak telephelyek összes tevékenységéről, a környezetvédelmi nyilatkozatban meghatározott alkalmazási körön belül.

Ezen okmány nem egyenértékű az EMAS keretében való nyilvántartásba vétellel. Az EMAS keretében történő nyilvántartásba vételt kizárólag a(z) 1221/2009/EK rendelet szerint illetékes testületek végezhetnek. Ezen okmány nem használható fel önálló nyilvános közleményként.

Kelt: Budapest, 2017. július 5.

Ferjancsik Zsombor